

Remissyttrande

Handläggare

Helena Westman
Fisketillståndsenheten
helena.westman@havochvatten.se

Datum 2026-01-20

Dnr 2025-003309

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter COM (2025) 545

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning av en utgiftsspårings- och prestationsram för budgeten samt andra övergripande regler för unionens program och verksamheter COM (2025) 545 samt fem tillhörande bilagor.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tillstyrker i huvudsak de förslag som lämnas i EU-kommissionens förslag.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Förordningsförslaget COM (2025) 545

Generella synpunkter

HaV konstaterar att förslaget innebär en generell prestationsbaserad modell för uppföljning och att det är svårt att utläsa vilka konkreta finansiella konsekvenser detta kommer få för datainsamling och fiskerikontroll, som är de åtgärder som HaV främst berörs av. Förslaget indikerar att nyttjandet av tilldelad budget kommer att behöva rapporteras utifrån de indikatorer, mål och koefficienter som anges. Utifrån detta utgår HaV från att budgetutfallens koppling till effekt och mål kommer bli mer relevant än i tidigare programperioder. HaV konstaterar att Sverige, liksom övriga medlemsländer, behöver bygga upp kapacitet för den omfattande rapporteringen.

HaV stödjer den flexibilitet som föreslås, med ett fokus på beredskap för kriser eller andra oförutsägbara situationer.

Detaljerade synpunkter

Skäl (5)

HaV konstaterar att det är en snäv tidsplan innan den tekniska vägledningen ska vara färdigställd. Denna behöver tas fram i god tid så att den fyller sitt syfte.

Skäl (18)

HaV ser positivt på att man strukturerar och standardiserar rapportering av spårningsmetoder så att framtida leveranser till OECD inte kräver ytterligare insamling.

Artikel 2 – Definitioner, punkten 1 (a)

Punkten definierar begreppet 'insats' och hänvisar till begreppet 'åtgärd' som inte motsvarar definitionen av åtgärd som ges i punkt 3, se nedan. HaV föreslår att begreppet åtgärd stryks i denna definition.

Artikel 2 – Definitioner, punkten 3

Begreppet 'åtgärd' bör omformuleras så de stämmer överens med punkten 1 (a), se ovan. HaV föreslår att begreppet åtgärd byts mot investering så att lydelsen blir '*åtgärd*: en reform, *ett projektstöd*, *ett investeringsstöd* eller någon annan intervention som ingår i planer som utarbetas av medlemsstater eller tredjeländer och som kan bestå av en eller flera verksamheter'.

Artikel 2 – Definitioner, punkten 9

HaV föreslår att ordet 'effekterna' byts ut mot 'resultaten', så att punkten ändras till: '*resultatindikator*: en kvantitativ prestationsindikator som övervakar de direkta *resultaten* av verksamheter som får stöd.

Artikel 2 – Definitioner, punkten 10

HaV:s bedömning är positiv till denna standardisering och en EU-gemensam definition.

Artikel 4 – Klimat och biologisk mångfald, punkten 2

HaV noterar att i bilaga 3 ligger procentsatserna högre i 4 av de 5 program som nämns. Uppgifterna bör vara korrekta och samstämmiga.

Artikel 4 – Klimat och biologisk mångfald, punkten 4

HaV föreslår att befogenheten för kommissionen att anta delegerade akter bör avgränsas till att justera nivåerna för klimat- och miljöutgiftsmål endast då målen överträffas, inte för att sänka målen om de inte uppnås. Begränsad måluppfyllelse bör hanteras genom justering av

medlemsländernas NRP-planer (nationella och regionala partnerskapsplaner) enligt förslaget till NRP-förordningen¹. HaV föreslår att orden 'inte uppnås eller' på fjärde raden stryks.

Artikel 5 – 'Orsaka inte betydande skada' med avseende på miljömålen

HaV föreslår att rubriken ändras så att ordet 'miljömål' ersätts av ordet '*miljöeffekter*'.

HaV uppskattar att kommissionen avser att ta fram ett EU-gemensamt vägledningsdokument och betonar att detta behöver ske skyndsamt för att utgöra ett stöd i medlemsländernas arbete med att utforma NRP-planer.

Artikel 8 – Budgetutgiftsspårings- och prestationsram, punkten 3

Det bör förtydligas om var och hur kommissionen kan precisera prestationsindikatorer, exempelvis genom delegerad akt.

Artikel 11 – Utvärderingar av medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning, punkten 2

Det är oklart vad som menas med 'experimentell utformning'. Begreppet behöver förtydligas.

Artikel 11 – Utvärderingar av medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning, punkten 5

HaV är positiva till kravet att funktionellt oberoende experter ska göra utvärderingarna inom delad förvaltning.

Artikel 12 – Transparens – Gemensam portal, punkten 5

Det bör definieras hur ofta portalen ska uppdateras för att upprätthålla relevans för portalens funktion.

Artikel 14 – Genomförande genom medlemsstaters planer – övervakning och rapportering av prestationer, punkten 2, strecksats (b)

Det bör framgå om det är tillåtet för medlemsländer att upprätta nationella resultatindikatorer och hur sådana i så fall kan inkluderas i prestationsramen.

HaV anser att det bör finnas möjlighet att anpassa resultatindikatorerna utefter medlemsländernas inriktning då förslaget innebär ett stort nationellt utrymme för prioriteringar inom NRP. Resultatindikatorerna förefaller inte vara lika rörliga.

¹ Förslag COM (2025) 565 till Europaparlamentets och rådets förordning för perioden 2028–2034 om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och hav, välbefinnande och säkerhet, om villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken, om ändring av stödsystemet för frukt, grönsaker, bananer och mjölk i skolor (EU:s skolprogram), om ändring av regler för sektorsspecifika insatser, proteinsektor, hampa, marknadsnormer, importtullar och krisberedskap, om villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, Europeiska havspakten och unionens havs- och vattenbrukspolitik, om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden, om inrättande av Europeiska socialfonden för sysselsättning av god kvalitet, kompetens och social inkludering, om unionens stöd för asyl, migration och integration, om unionens stöd för inre säkerhet, om unionens stöd för Schengenområdet, integrerad gränsförvaltning och viseringspolitik (COM(2025) 540, 541, 542, 552, 553, 554, 558, 559, 560, 565).

Bilaga I till COM (2025) 545

Generella synpunkter

HaV föreslår att interventionsområden med klimat- och/eller miljökoefficient på 40 procent respektive 100 procent bör ges till resultatindikatorer som kan påvisa resultat för att begränsa eller anpassa för klimatpåverkan samt förbättra miljön. Det saknas några interventionsområden som bedöms som relevanta för stöd till fiskerinäringen och havsmiljön. HaV föreslår även att interventionsområden för diversifiering, restaurering, samt nätverksbildning och kunskapsspridning, bör etableras med tillhörande indikatorer inom politikområde 1 för Jordbruk och fiske och politikområde 2 för Fiske, vattenbruk och hav.

HaV bedömer att flera interventionsområden med tillhörande indikatorer också är lämpliga för insatser som syftar till bland annat utveckling av miljörestaurering, turism, affärsutveckling och innovation. HaV efterfrågar möjligheten att etablera stöd för utveckling av fiskerinäringen och havsmiljön även inom interventionsområden som föreslagits för övriga politikområden.

HaV konstaterar att endast 20 av 543 indikatorer avser fiske och vattenbruk. Detta är förhållandevis få indikatorer och det finns därmed risk att dessa inte speglar fiskets och vattenbrukets omfattning.

HaV gör tolkningen att detta förordningsförslag avser rapportering av beviljade medel från nationella program. HaV avråder från att använda resultatindikatorer baserade på EU-gemensamma verksamheter eftersom varje medlemsstat kommer att rapportera dessa som direkta resultat av medlemsstatens stöd. Detta gäller exempelvis outputindikatorn 'Antal rekommendationer från rådgivande nämnder' inom interventionsområde #41 och resultatindikatorerna 'Antal fiskbestånd för vilka rådgivning ges' och 'Antal punkter på STECF:s dagordning för plenarsammanträden' inom interventionsområde #49.

Vidare anser HaV att det behöver säkerställas att bedömningen av ett medlemslands genomförande av respektive interventionsområde görs utifrån det enskilda medlemslandets insatser, baserat på fastställda lagkrav, och att bedömningen inte görs utifrån EU-gemensamma aktiviteter.

Generellt anser HaV att det är otydligt vilken insats som ska rapporteras på respektive indikator. Det verkar som att vissa indikatorer är avsedda för andra rapportörer än en medlemsstat. HaV efterfrågar förtydliganden vad det gäller vilka insatser som ska rapporteras på vilka indikatorer. Det får stora konsekvenser om olika medlemsstater gör på olika sätt. Detta gäller särskilt om det är andra än medlemsstater ska rapportera på indikatorerna.

Generella synpunkter gällande datainsamling, Data Collection Framework (DCF)

HaV uppfattar att medlemsstatens genomförande av DCF, dvs den datainsamling som utförs enligt EU:s datainsamlingsförordning², föreslås ska bedömas inom två olika

² EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/1004 av den 17 maj 2017 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken

interventionsområden, #44 'Datainsamling, stöd till marin observation, analys och kunskap' samt #49 'Vetenskaplig rådgivning, datainsamling och marknadsinformation'. Om datainsamling som genomförs enligt datainsamlingsförordningen enbart ska bedömas inom ett av dessa interventionsområden behöver det förtydligas genom att innebörden av termen "datainsamling" definieras, för att inte riskera förväxling.

HaV anser även att det är problematiskt att DCF enligt förslaget verkar ingå i interventionsområdena #44 och #49 tillsammans med andra aktiviteter, som inte ingår i datainsamlingsförordningen. Datainsamling definieras enligt artikel 25 i den gemensamma fiskeripolitiken³ medan exempelvis 'marin observation' och 'EMODnet' (European Marine Observation and Data Network) baseras på helt annan lagstiftning genom t.ex. havsmiljödirektivet⁴, och att 'marknadsinformation' definieras av ytterligare annan lagstiftning i den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter⁵. Det faktum att ingående aktiviteter baseras på olika lagstiftning utgör goda skäl för att aktiviteterna inte bör slås samman i samma interventionsområden. Det gör bedömningen av medlemsstaternas genomförande av dessa aktiviteter svårjämförbar och därmed mindre rättssäker. För att veta vilka indikatorer som är tänkta att användas för att bedöma medlemslandets genomförande av DCF efterfrågas tydlig information om vad som avses med respektive indikator. HaV bedömer att några av de nuvarande resultatindikatorerna i interventionsområdena #44 och #49 är mindre lämpliga, och i vissa fall irrelevanta, för att bedöma genomförandet av datainsamling under DCF, se nedan.

Det behöver förtydligas hur koefficienterna kommer att användas i bedömningen av resultatindikatorer för respektive interventionsområde. Speciellt problematiskt kan detta bli då aktiviteter ska bedömas sammanslagna, såsom till exempel gällande interventionsområde 44 och 49.

Sammantaget bedömer HaV att det är otydligt hur detta förslag ska säkerställa att medlemsstaternas genomförande av DCF, i enlighet med datainsamlingsförordningen, bedöms på ett korrekt sätt. Detta gäller både för aktiviteter som genomförs under olika lagstiftning och i fall där flera resultatindikatorer är bedömningsgrunder som det enskilda medlemslandets genomförande av DCF inte kan påverka. HaV föreslår att bedömningen av medlemsstaternas genomförande av DCF även fortsättningsvis sker via Scientific, Technical and Economic support to the Common Fisheries Policy, (STECF). Det finns redan etablerade arbetssätt såsom bedömning av medlemslandets årsrapport, Annual Report, och eventuellt återstående ärenden i verktyget Data Transmission Monitoring Tool (DTMT) som fungerar bra.

HaV rekommenderar därför att DCF bör vara ett eget interventionsområde och att det tydligt framgår hur insatserna ska rapporteras på dessa indikatorer.

HaV anser att det fortsatt är viktigt att EU står för en större andel av finansieringen vad det gäller datainsamling och fiskerikontroll för att säkerställa att medlemsstaterna även i nästkommande

³ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken

⁴ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi)

⁵ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1379/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter

programperiod genomför och rapporterar dessa aktiviteter på ett likvärdigt sätt samt att finansiering säkerställs genom att ett minimibelopp av tillgängliga medel införs till dessa områden.

Detaljerade synpunkter

41 Rådgivande nämnder

Resultatindikatorn bör inte motsvara EU-gemensamma verksamheter. Om resultatindikatorn kvarstår föreslår HaV en ändrad lydelse till 'Antal *lämnade* rekommendationer', eftersom nämnderna producerar råd som lämnas till kommissionen.

43 Kontroll och tillsyn

För att förtydliga vad resultatindikatorn syftar till bör den svenska översättningen ändras till 'Antal *införda eller förbättrade kontrollmetoder som avser fiskerikontroll*, se nuvarande lydelse i förordningen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden⁶. HaV anser också att indikatorn bör delas upp avseende kontrollåtgärder som finansierats till företag respektive till myndigheter.

44 Datainsamling, stöd till marin observation, analys och kunskap

Resultatindikatorn 'Antal tjänsteleverantörer' (och outputindikatorn 'Antal insatser') är otydlig i relation till DCF. DCF levererar data i enlighet med datainsamlingsförordningen⁷ medan andra aktörer, t.ex. Joint Research Center (JRC) kan tillhandahålla tjänster gällande vissa data.

DCF-data levereras till en rad andra databaser t.ex. FDI, RDBES, RFMO. Uppdraget enligt DCF-lagstiftningen är att leverera data som är nödvändig för genomförandet av GFP.

Resultatindikatorn 'EMODnet: Antal unika besökare per månad' är inte relevant för DCF-data eller för den gemensamma fiskeripolitiken, GFP.

Se även 'Generella synpunkter om datainsamling, Data Collection Framework (DCF)' ovan.

47 Investeringar i den blå ekonomin, inklusive smart specialisering

Interventionsområdet bör inkludera resultatindikatorer för miljöinvesteringar och miljöeffekter då miljökoefficient satts till 100 procent. Det finns annars en risk att missa flera goda resultat från utveckling av den blå ekonomin. Resultatindikator 'Investeringar som föranletts (euro)' bör omformuleras till '*Genomförda investeringar (euro)*'.

⁶ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2021/1139 av den 7 juli 2021 om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden och om ändring av förordning (EU) 2017/1004

⁷ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/1004 av den 17 maj 2017 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 199/2008

48 Definitivt upphörande med fiskeverksamhet

HaV menar att formuleringen av resultatindikatorn 'Antal personer som gynnas' som både olämplig och missvisande. HaV föreslår att resultatindikatorn omformuleras till 'Antal personer som *berörs*'.

49: Vetenskaplig rådgivning, datainsamling och marknadsinformation

HaV föreslår att resultatindikatorn 'Antal utlysta dataansökningsomgångar' ändras till '*Andel besvarade dataförfrågningar*'. För att förtydliga vad indikatorn syftar till bör den svenska översättningen "datansökningsomgångar" bytas ut mot "dataförfrågningar" (jämför engelskans 'data calls'). Hur många förfrågningar av data som sker under en viss tidsperiod är beroende av slutanvändares behov och det är inget som det enskilda medlemslandet kan råda över. Vidare säger det specifika antalet dataförfrågningar relativt lite, då till exempel Internationella havsforskningsrådet (ICES) dataförfrågan om beståndsuppskattning av alla fisk- och skaldjursbestånd (ICES stock assessment data call for all stock) levererar data till ca 15 arbetsgrupper inom ICES men det räknas ändå som endast *en* dataförfrågan. Därför är andelen besvarade dataförfrågningar mer relevant för att bedöma än antalet utlysta dataförfrågningar.

HaV föreslår att resultatindikatorn 'Antal fiskbestånd för vilka rådgivning ges' stryks. Det är slutanvändare av insamlade data, till exempel EU-kommissionen och ICES, som beslutar hur medlemslänternas insamlade DCF-data används. De flesta fiskbestånd förvaltas gemensamt av flera medlemsländer via den gemensamma fiskeripolitiken, vilket innebär att det är den gemensamma insatsen som avgör. Ett enskilt medlemsland kan inte avgöra om råd kan ges eller inte.

Resultatindikatorn 'Antal punkter på dagordningen för STECF:s plenarsammanträden' är missvisande och bör tas bort. Det är upp till EU-kommissionen/STECF att sätta dagordningen för dessa möten och det förefaller inte som om medlemslandets genomförande av datainsamling kan påverka detta. Vidare används ofta DCF-data ofta i STECF:s granskningar under plenarsammanträden även om det inte framgår av dagordningen för mötet.

Resultatindikatorn 'Antal bidrag som tilldelats för att förbättra den vetenskapliga rådgivningen om frekvens två gånger per år' är styrd av många faktorer, men inte av medlemslandets genomförande av datainsamling enligt datainsamlingsförordningen. Indikatorn verkar syfta på forskning för att kunna förbättra vetenskapliga råd, men detta är otydligt. För sådana råd kan DCF-data nyttjas men det enskilda medlemslandets genomförandet av DCF kan inte påverka.

Resultatindikatorn 'EU-organet för marknadsbevakning av fiskeri- och vattenbruksprodukter'. 'Antal unika besökare per månad' torde bero på tillgänglighet, intresse, etc. av databasen. HaV kan inte se att medlemslandets genomförande av DCF kan påverka indikatorn.

Se även 'Generella synpunkter om datainsamling, Data Collection Framework (DCF)' ovan.

51 Stöd för att skapa och upprätthålla attraktiva fiskeri-, vattenbruks- och beredningssektorer

Procentsatserna som ska gälla för de olika områdena som är angivna i kolumnerna CCM (begränsning av klimatförändringar), CCA (anpassning till klimatförändringar och klimatreiliens), ENV (miljöeffekter) och SOC (sociala effekter) bör ses över. Flera av resultatindikatorerna kopplar mer till SOC än till CCM och ENV.

53 Stöd till energiomställningen inom sjöfart, fiske och vattenbruk

Interventionsområdet bör inte omfatta energiomställningen inom sjöfarten och HaV föreslår att ordet 'sjöfart' stryks. Resultatindikatorerna bör kompletteras med indikatorer för minskad bränsleförbrukning, minskade koldioxidutsläpp, samt förändrad kapacitet vad det gäller både maskinstyrka i kW och bruttotonnage.

55 Tillfälligt upphörande med fiskeverksamhet

HaV ifrågasätter en koefficient för klimatbegränsning på 100 procent och bedömer att 40 procent vore lämpligare, då åtgärden avser inställda fiskeresor. Resultatindikatorn 'Antal skrotade fartyg' bör strykas då åtgärden syftar till att bevara fiskekapacitet. HaV föreslår att resultatindikatorn ändras till '*Antal fartyg som fått stöd*'.

Bilaga III till COM (2025) 545

I artikel 4.2 fastslås att 35 procent av den totala fleråriga budgeten ska gå till klimat- och miljömålen. Bilagan indikerar vilka instrument som ska bidra och på vilken nivå. För de nationella och regionala partnerskapsplanerna ska bidraget vara 43 procent. HaV konstaterar att det i skäl 12 i sektorsförslaget för Interreg⁸ framgår att Interregplanen inte ska vara en del av NRP-planerna. Det ska upprättas en separat Interregplan där det kommer finnas olika sektioner som motsvarar dagens plan. Det finns dock inget fastställt bidrag till klimat- och miljömålen för denna. HaV menar att Interregplanen och dess kapitel också bör ha ett fastställt mål för bidrag till klimat- och miljömålen.

⁸ Förslag COM (2025) 552 till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Europeiska fonden för regional utveckling inbegripet för europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) och Sammanhållningsfonden som del av den fond som inrättats genom förordning (EU) [...] [förordningen om Nationella och regionala partnerskapsfonden] och om fastställande av villkor för genomförandet av unionsstöd till regional utveckling 2028–2034

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Anna Ledin efter föredragning av avdelningschefen Mats Svensson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även t.f. avdelningschefen Ellinor Rutgersson, enhetscheferna Patrik Persson och Inger Dahlgren, t.f. enhetschefen Jenny Nord, utredarna Anna Hasslow, Max Vretborn, Hanna Swahnberg, Fredrik Palm, Louise Floman och Helena Westman samt handläggaren Martina Liljegren medverkat.

Anna Ledin

Mats Svensson

Kopia till:

fi.ba.eu.remissvar@regeringskansliet.se